

Os vellos non deben de namorarse

O pranto na escena final tamén figura no teatro de Otero (*Vid.* "O pazo" en *Teatro de máscaras*). É constitutivo dunha das manifestacións rituais máis arraigadas na cultura popular.

Alfonso R. Castelao

ESCEA VII

Óllase unha parede con dúas fiestras pechadas, máis alá dun valado que impide ver a rúa que se supón máis baixa. Estamos no intre en que se celebra o enterro do boticario, e da rúa xurden marmurtos de molta xente. Ábrense as fiestras e aparecen as catro irmáns do boticario, dúas en cada fiestra, a faceren o pranto⁵.

IRMÁN 1^a

¡Alá se vai o noso capitán! ¡O capitán do noso navío!

IRMÁN 2^a

¡Alá se vai o noso letreiro! ¡A gala das nosas romerías!

IRMÁN 3^a

¡Alá se vai o noso patriarca! ¡O santo das nosas devocións!

IRMÁN 4^a

¡Alá se vai a nosa fachenda! ¡A meniña dos nosos ollos!

TODAS

¡Ai, Saturio! ¡Saturio! ¡¡Saturio!!

Unha banda de música rompe a tocar unha marcha fúnebre e pasan os ciriales e a cruz parroquial sobrepassando o valado.

IRMÁN 1^a

¡E levas música porque morreches solteiro!

IRMÁN 2^a

¡E levas música coma os anxeños!

IRMÁN 3^a

¡E levas música porque xa estás no Ceo!

IRMÁN 4^a

¡E levas música porque tamén ti eras músico!

TODAS

¡Ai, Saturio! ¡Saturio! ¡¡Saturio!!

IRMÁN 1^a

¡Morreu o estudante aventaxado!

IRMÁN 2^a

¡Morreu o bachiller con matrículas de honor!

IRMÁN 3^a

¡Morreu o licenciado en Farmacia!

IRMÁN 4^a

¡Morreu don Saturio, a cencia dos boticarios!

TODAS

¡Ai, Saturio! ¡Saturio! ¡¡Saturio!!

IRMÁN 1^a

¿Quen che roubou a fala?

IRMÁN 2^a

¿Quen che parou o corazón?

IRMÁN 3^a

¿Quen che zugou a vida?

IRMÁN 4^a

¿Quen che matou, irmanciño querido?

TODAS

¡Ai, Saturio! ¡Saturio! ¡¡Saturio!!

IRMÁN 1^a

¡E vaste sen dares unha queixa!

IRMÁN 2^a

¡E vaste sen pedires médicos!

IRMÁN 3^a

¡E vaste sen dares aviso da túa morte!

IRMÁN 4^a

¡E vaste sen despedirte de nós!

TODAS

¡Ai, Saturio! ¡Saturio! ¡¡Saturio!!

IRMÁN 1^a

¡Xa onte non falabas nin rías!

IRMÁN 2^a

¡Xa onte levabas a terra nos ollos!

IRMÁN 3^a

¡Xa onte non comeches de modo!

IRMÁN 4^a

¡Xa onte non tocaches a guitarra!

TODAS

¡Ai, Saturio! ¡Saturio! ¡¡Saturio!!

Os vellos non deben de namorarse

Alfonso R. Castelao

IRMÁN 1ª

¡Dille á morte que nos veña buscar, compañeiro dos nosos días!

IRMÁN 2ª

¡Dille á terra que nos veña comer, almiña de Deus!

IRMÁN 3ª

¡Lévanos deste mundo, estreliña da nosa noite!

IRMÁN 4ª

¡Vainos facendo catro sitios á beira do Noso Señor!

TODAS

¡Ai, Saturio! ¡Saturio! ¡¡Saturio!!

IRMÁN 1ª

¡Velaí vai a caixa dos nosos corazóns!

IRMÁN 2ª

¡Velaí vai o noso amor verdadeiro!

IRMÁN 3ª

¡Velaí vai a nosa vida!

IRMÁN 4ª

¡Velaí vai a nosa morte!

TODAS

¡Ai, Saturio! ¡Saturio! ¡¡Saturio!!

A música vaise alonxando. As irmáns do boticario a penas teñen folgos para choraren enronquecidas.

IRMÁN 1ª

¡Adeus para sempre, quentura do noso inverno!

IRMÁN 2ª

¡Adeus para sempre, puntal da nosa vellez!

Alfonso R. Castelao

Os vellos non deben de namorarse

IRMÁN 3ª

¡Adeus para sempre, pan e viño da nosa mesa!

IRMÁN 4ª

¡Adeus para sempre, botica dos nosos pesares!

As catro irmáns do boticario fican esmorecidas no peitoril das fiestras, saloucando as derradeiras verbas de despedida.

TODAS

En desorde.

¡Adeus, irmán! ¡Saturio! ¡Saturio! ¡Adeus para sempre!
¡Irmanciño querido! ¡Adeus! ¡Adeus...!

A música xa está lonxe.

Cai o pano.

CARMIÑAE: (*Entrando.*) ¡Manolitus! ¡Meu amado!
(*Corren un cabo do outro para abrazárense.*)

MANOLITUS: ¡Carmiñae!, ¡Carmiñae!, ¡Carmiñae!
¡Por fin xuntos e sós! Estamos por fin xuntos e
sós nesta natureza salvaxe, sen vixilancia, sós, co
bosque como única testemuña.

CARMIÑAE: Si, sós, por fin sós.

MANOLITUS: Sós por fin, gracias ós deuses estámolo
sós e illados do mundo.

CARMIÑAE: (*Nun suspiro.*) Sós, sós, sós.

MANOLITUS: (*Suspirando asemade.*) Sós.

CARMIÑAE: (*Logo dunha pausa de ollares tenros.*) E
haberá que facer algo para non aburrirse, digo
eu, ¿non?; como estamos tan sós...

MANOLITUS: Oes, pois tes razón. (*Sentan collidos
da man no toro da árbore e pensan un anaco en
silencio.*) ¡Xa sei o que podemos facer!

CARMIÑAE: ¿Que?

MANOLITUS: Eh... ben, nada.

CARMIÑAE: Non me sexas vergoñoso, dime o que
era.

MANOLITUS: Non muller... era unha parvada...
ademais non vas querer...

CARMIÑAE: (*Mimosa.*) Dime o que era, anda.

MANOLITUS: Ti o parchís non o trouxeches, ¿verdade?

CARMIÑAE: (*Decepcionada.*) Non... ¿e se xogaramos
ás prendas?

MANOLITUS: Ai, eu a iso non xogo que o outro día
nunha orxía con este conto tocoume darlle un
bico ó xeneral Tarquinius.

CARMIÑAE: Pero aquí non hai ningún xeneral...

MANOLITUS: Tamén tes razón. (*Quedan os dous
mirándose.*) ¡Vale!, xogamos ás prendas; ¿valen
bicos na boca?

CARMIÑAE: Non.

MANOLITUS: Daquela non ten chiste. (*Calan os
dous de novo un anaco.*) Carmiñae...

CARMIÑAE: (*Rápida.*) ¿Que?

MANOLITUS: (*Abre a boca para falar, non di nada e
só despois contesta.*) Nada. (*Outro anaco de
silencio.*) Carmiñae...

CARMIÑAE: ¿Que?

MANOLITUS: Teño que dicirche unha cousa.

CARMIÑAE: Si.

MANOLITUS: Teño que che facer unha confesión.

CARMIÑAE: Encántanme as confesións, conta, conta.

MANOLITUS: Xa hai tempo que sinto algo dentro do
que non me atrevo a falarche.

CARMIÑAE: Xa che dixen que non foses vergoñoso.

MANOLITUS: É algo moi forte que me nace nas
entrañas e que quere saír, que loita por saír.

CARMIÑAE: Dío sen medo.

MANOLITUS: Pero é que...

CARMIÑAE: ¡Dimo!

MANOLITUS: ¡Quero facer pis, me cago en Afrodita!

CARMIÑAE: Pois xa o farás; agora escoita que eu
tamén teño...

MANOLITUS: (*Interrompendo.*) ¿Ganas de mexar?

CARMIÑAE: Non, teño algo que dicirche: estiven
falando co meu pai do noso amor.

MANOLITUS: Por fin llo dixeches; ¿e que che
contestou?

CARMIÑAE: (*Lapidaria.*) Palabrotas.

MANOLITUS: Eu case convencín á miña nai, pero
aínda se opón tamén. Eles son vellos e non nos
comprenden.

CARMIÑAE: Meu pai non quere que lle fale disto;
cando o intento, el cambia de tema e cando
insisto en que me escoite bota xuramentos, dá
noxo oílo.

MANOLITUS: (*Poñéndose en pé.*) Carmiñae, adora-
da Carmiñae, ¿por que tantas dificultades ó noso
amor?, ¿por que non poderemos amarnos libre-
mente?

CARMIÑAE: (*Erguéndose tamén.*) ¿Por que nos
amaremos tanto, Manolitus?

(*Achéganse lentamente un ó outro mirándose
ós ollos; vanse bicar pero asoma o SOLDADO
2.*)

MANUEL NÚÑEZ SINGALA

O ACHADO DO CASTRO